

שיחה על ימים ארוכים

רענן הלד

זו הייתה התפרצות שבסופה חוויתי קתרזיס. הכתיבה החלה לפני חמש שנים בשירבוטים של סיפורים מתקופות אלו ואחרות, ובחודשים האחרונים הרגשתי צורך לשבת ולאגד הכל לסיפור סגור אחד. זהו חומר שהיה מודחק אצלי והדרך הספרותית הייתה הדרך הנכונה מבחינתי לגעת בו."

אם זה היה קתרזיס בשבילך, מדוע לפרסם את זה? מה אנשים אחרים יקבלו מקריאה בספרך?

הסיפור ממקד את הקורא במימד של הילד ולא בי ספציפית. מעבר לכך, לדעתי, הנתונה היא חלק מאוד משמעותי בחיים של כולנו. אני סבור שגם נערים וגם מבוגרים שעסוקים במסגרות כאלו ואחרות של נתינה וחינוך יכולים למצוא עניין ופרופורציה בספר. למרות שאין בכוונתי למדוד קשיים או ללמד אף אחד איך לקבל ולתת, עדיין אני מציג עוד זווית של הסתכלות על התבגרות בצל המצוקה. מעבר לכך, הספר מתאים לכל אדם שמחפש נגיעה בסיפור אנושי.

רמת החשיפה בספר היא רבה. לא קשה לך עם זה?
ישנם דברים שאי אפשר לייפות או להסתיר. אלה החיים. אין משמעות לאדם מאחורי הספר, יש פה רק את רצף הסיפור. חלק מהחוויות המסופרות הן אולי מביכות לי כאדם, אבל לגיבור זהו רצף שהן חייבות להיות כלולות בו.

אם הייתם שואלים אותי לפני שבוע מה יש לי לומר על חגי רזניק, הייתי עונה לכם שאני אזכור אותו לעד כבחור המצחיק שיושב בשורה הראשונה בשיעורי פילוסופיה. תמיד תייגתי אותו כעוף מוזר, אחד כזה שאיני יודע איך לאכול אותו. שלוש שנים אנחנו מכירים, אבל איני יכול להגיד עליו יותר מכך לצערי. עכשיו הוא יושב מולי לצורך הראיון בקפיטריה של בניין 72, אחרי שקראתי את ספרו הראשון "שיחות על ימים ארוכים", ובמחי 95 עמודים אני רואה אותו באור אחר לגמרי. טוב מאוחר מלעולם לא.

"שיחות על ימים ארוכים" שיוצא לאור בהוצאת גוונים בימים אלו, הוא סיפור חייו האישי והקשה של רזניק, 27, היום מאסטרנט במחלקה למוזה"ת בבן-גוריון ורכז הדרכה של קיבוץ רביבים. הספר כתוב מזווית ראייה פרוזאית ולא אוטוביוגרפית. כפי שנאמר בגב הספר, זהו סיפור על "מסע החתחתים של נער המוליד עצמו מלב המאפליה של המצוקה אל הבהובי האור שבקצה המנהרה", ואיני יכול לנסח זאת טוב יותר.

ובכל זאת, למה סיפור

חיים אישי וביוגרפי ולא פרוזה טהורה כספר ראשון?
"הרעיון לא היה לכתוב אוטוביוגרפיה דווקא, אלא להציג נראטיב של ילד שהופך לנער ומתבגר תוך כדי חיפוש שורשים להיאחו בהם", אומר רזניק ולוגם מהקפה שלו. "זהו סיפור של ילד שגדל במשפחה הרוסה ולכן הסיפור כולו הוא חיפוש אחר משהו יציב. אמנם החומרים לקוחים מחוויותי האישיות, אך זה לא היה מהלך מכוון.

הספר לאור, אני לבטח מרגיש הרבה יותר רגוע. באמת שאין לי שום יומרה להיות סופר, אבל הסיפור הזה היה חייב להיות מסופר.

איך היו התגובות לספר? בכל זאת, הרבה מן הדמויות בקיבוץ ומהאירועים שאירעו שם נכנסו לספר.

לדעתי, חלק ניכר מהקהילה ברביבים קרא את הספר ואף יידע אותי על כך. במידה מסוימת, הספר מהווה מעין מראה על המקום בו אני חי, אבל לא לשם כיוונתי. הסיפור יכול להאיר נקודות בחיים של כל אחד מאיתנו.

למרות שאת שמו לא תראו בקרדיטים, את הספר ערך אלכסנדר סנד ז"ל, אשר שימש כמנכ"ל הוצאת הספרים "קיבוץ מאוחד" כ-20 שנה בקירוב וערך סופרים נחשבים כס. יזהר וא.ב. יהושע.

האם אתה חושב שהעבודה עם אלכסנדר סנד עשתה שירות טוב לספר?

העבודה עימו הייתה מרתקת למרות פער הגילאים. אלכסנדר ידע לגעת בטקסט שלי בנגיעה מקצועית ובכל זאת להשאיר את הקול הפרטי שלי ככותב. הוא הצליח לתת לסיפור עוד טאצ' לכיוון מחוזות הפרוזה. אמנם היו בינינו ויכוחים, אבל הוא תמיד ידע להתחשב בדעתי מתוך כבוד הדדי והתוצאה תישפט לביקורת הקוראים.

קצת קשה להאמין, אבל אתה טוען שיציאת הספר שלך היא אירוע חד פעמי. לא נראה לך שתמשיך לכתוב?

תראה, אף פעם לא חלמתי להיות סופר. זו הייתה התפרצות מתוך הבטן על מנת לגולל את הסיפור האישי שלי וגם עכשיו, כשהוא כבר על המדפים, ברור לי שאני לא סופר. ספר אחד לא מעיד מבחינתי על כלום והוא ראוי להיבחן ע"י הקוראים. אני לא יכול להבטיח שלא אוסיף ואחטא במלאכת הכתיבה, אבל לאחר יציאת

חגי רזניק – שיחות על ימים ארוכים

את המנוחה המנטלית שכל-כך מתבקשת, אבל רזניק לא נותן אותה. כשסוף סוף זה נגמר, משתחררת אנחת רווחה דו צדדית - גם של הגיבור וגם של הקורא. קתרוזיס כבר אמרנו?

מפה, קל יותר להזדהות עם גיבור הספר, מה שמוריד מבחינתי מאיכות הסיפור. הרי מי מאיתנו לא גיבש

בגיל ההתבגרות את זהותו, או חיפש להכות שורשים, אמיתיים או מטאפוריים, ברמה זו או אחרת. איני מזלזל חלילה בסיפור עצמו, אולם האימפקט העצום שהותיר בי הפרק הראשון אובד לאחריו וחבל.

הספר מסתיים מבחינתי ברגשות מעורבים. מצד אחד, הסיפור לא סגור ובתור קורא הייתי רוצה לדעת מה עלה בגורלן של כל אותן דמויות שהוזכרו וכמובן של הגיבור עצמו. אולם, דווקא הקצוות שנותרו פתוחים, מצליחים להמחיש את מהות הסיפור - החיים הם מאבק ארוך ובלתי פוסק על... הכל בעצם, והמאבק אינו מסתיים לעולם.

לא פשוט לבחון ספר לאור האמירה של הסופר שהוא אינו סופר ולא מתיימר להיות. מצד אחד, זה מוציא את העוקץ מכל העניין של הביקורת. מצד שני, דווקא על רקע אמירה שכזו, קל יותר להבחין באיכויות הספרותיות בטקסט שכתב רזניק. איכויות שהן כמובן מנותקות מהסיפור הביוגרפי עצמו.

אחד הדברים המאפיינים ומעניינים מאוד ב"שיחות על ימים ארוכים", הוא הפער בין המציאות הנוראית שהגיבור חווה לבין ההיעדר הכמעט מוחלט של כעס ורחמים עצמיים. הפער הזה אינו מניח לקורא להזדהות, שהרי הקורא מזדהה בעיקר עם רגשות. רזניק מכניס אותנו אל תוך הסיפור וגורם לנו להרגיש שאנו עוברים את אותן החוויות שחוה הגיבור בעצמו. יכולתו של רזניק לכתוב את חוויותיו באופן כזה שאינו מניח לקורא להישאר כמתבונן מנוכר הצופה על מסכנות אשר זרה לו, אינה מאפשרת את המרחק המתבקש בדרך כלל מהחוויות הקשות של אחרים, שהרי אנו מעדיפים לרחם עליהם ולא לחוות יחד איתם את הזוועה.

הפרק הראשון של הספר - "מצוקה" - הוא גם המוצלח ביותר בעיני. בפרק זה, חושף גיבור הספר את שנות ילדותו הקשה על פני לא יותר משלושים עמודים, אך הם שלושים עמודים קשים מעין כמוהם. החוויות שהגיבור עבר בילדותו מועברות באופן כל כך ישיר, כל כך בוטה ואינן מרפות לרגע אחד. הן מכות בקורא כמו גלים בחוף. ישנה ציפייה לסוף פסקה, שתאפשר